

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa r.y.
Lintupaikkavastaava Margus Ellermaa
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
margus.ellermaa@gmail.com

KENELLE: Helsingin kaupunki, ympäristölautakunta, PL 500, 00099 Helsingin kaupunki

ASIA: Lausunto Harakan saaren luonnonsuojelun alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmasta 2010-2019 (lausuntopyyntö päivätty 14.12.2010, esityslistan asia § 434).

Yleistä

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa r.y. (jäljempänä Tringa) on Uudenmaan keskeisin linnustonsuojelun sidosryhmä. Tringa on tarkistanut Harakan hoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksen ja antaa muutaman kehitysehdotuksen, etenkin linnustoa silmällä pitäen. On erinomaista, että Helsinki vaalii yhtä kunnan tärkeintä monimuotoisuuden keskittymää. Suomenlinnan luodot – Harakka on maakunnallisesti tärkeä lintualue (<http://www.tringa.fi/fi/pollo.html#Harakka>).

Rajoitukset

Tringa kannattaa esitettyä rauhoitussäännöksiensä uusimista, jossa koirien ja kissojen saareen vieminen kiellettäisiin.

Lajikohtaiset suojelutoimet

Esitetyt lajikohtaiset suojelutoimenpiteet ovat pääosin riittäviä. Lisäksi Tringa ehdottaa lisäystä tiirojen suojelun osassa. Tiirujen pesäalustavaatimukset eroavat keskimäärin lokkien vaatimuksista: tiirat suosivat usein alavampia ja kasvipeitteettömiä (hiekkaisia ja soraisia) paikkoja. Koeluontoisesti voitaisiin pyrkiä testaamaan, auttaisiko soran ja hiekan paljastaminen kasvillisuuden alta näköalan omaavilla paikoilla tiiroja asettumaan taas joukoin pesimään. Potentiaalisia pesimäpaikaksi kunnostettavia paikkoja lienevät hoito- ja käyttösuunnitelmassa kuvassa 7 esitetyt kuviot 3 ja 4. Maailmalla on pesimäpaikkoja luotu myös viemällä luodoille soraa ja hiekkaa, mutta tämä lienee tarpeeseen nähden työlästä.

Linnustoseuranta

Linnustoseurannalle tulisi laatia yksiselitteisempi seurantaohjelma (aikataulus, menetelmät, tarvittava henkilötyöpanos ja tulosten julkaisukanava). Merkittävistä lajeista tulisi kenties selvittää muutakin kuin reviirimäärät (lajeista riippuen esimerkiksi poikastuotto, keksimääräinen poikuekoko tai lentopoikastuotto). Etenkin selkälokin ja valkuposkihanhen kohdalla sellaista voi harkita. Perusselvitys voitaisiin tehdä Harakalla joka 5. vuosi ja lisäksi ”arvolajeja” seurattaisiin vuosittain.

Pienpetopyynti

Pienpetopyynnin kuvaus voisi olla suunnitelmassa tarkempi eli mainita tulisi menetelmät ja aikataulutus. Myös ehdotus pyynnin tehokkuuden seurannasta tulisi tehdä. Minkin lisäksi ketu on ehdottomasti saaresta poistettava.

Resurssit ja toimenpiteiden aikataulutus

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetty resursointi vaikuttaa riittävältä, mutta linnustonseurannan osalta kustannuslaskelma tai henkilötyöpäivälaskelma puuttuu.

Suunnitelman toteutumisen seurannan kannalta olisi välttämätöntä myös aikatauluttaa kukin kertaluonteinen (toteutusvuosi) tai säännöllinen (joka vuosi, joka toinen vuosi jne) toimenpide.

Yksityiskohtia

Sinänsä lopputuloksen kannalta vähämerkityksellisiä, mutta kuitenkin suunnitelman johdonmukaisuutta tai laatua heikentäviä kohtia:

-Linnustotarkastelussa uhanalaisuusluokitus on otettu vuoden 2010 tarkastelusta, kasvillisuustarkastelussa vuoden 2000 uhanalaisuustarkastelusta.

-Linnuston kannanmuutoksista Harakalla puhutaan ikään kuin niiden syistä oikeasti tiedettäisiin jotain. Useimpien lajien kohdalla kyseessä on kuitenkin lähinnä perustelemattomia arvailuja. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kuitenkin viitataan helposti jatkossa ja mahdolliset virhepäätelmät voivat siten alkaa elää omaa elämäänsä. Harakan hoitokäytäntöjen vuoksi tuskin juuri mitään lintuarvoja paikalta on hävinnyt, joten kannanmuutoksien syiden tarkastelua ei sinänsä tarvitse ehkä yrittääkään suunnitelmaan kaikkien lajien kohdalle tunkea.

-Valkoposkihanhia väitetään Harakan rehevöitymisen syyksi. Elinympäristöjen rehevöityminen on kuitenkin Euroopan laajuinen uhkatekijä (mm. liikenteen typpilaskeuma), joten kyseisen väittämän tueksi tulee osoittaa ainakin, että Harakalla on kontrollialueisiin nähden enemmän rehevöitymistä. Hanhien on todettu Hollannissa pitävän laidunnusvaikutuksesta niittyjä auki 3-4 kertaa pitempään, kuin mitä luonnon sukkessiossa tapahtuisi. Harakassa voi olla hanhien aiheuttamaa rehevöitymistä, mutta tällaiset muualla todetusta poikkeavat havainnot tulee perustella mitattavin tuloksin.

Helsingissä 15.1.2011

Margus Ellermaa
Lintupaikkavastaava, Tringa r.y.

Lausunnossa käytettyjä lähteitä:

Esselink, P., Helder, G.J.F., Aerts, B.A. ja Gerdes, K. 1997: The impact of grubbing by Greylag Geese *Anser anser* on the vegetation dynamics of a tidal marsh. – *Aquatic Botany* 55: 261-279.

Rönkä, M., Tolvanen, H., Lehikoinen, E., von Numers, M. ja Rautkari, M. 2008: Breeding habitat preferences of 15 bird species on south-western Finnish archipelago coast: applicability of digital spatial data archives to habitat assessment. – *Biological Conservation* 141:402-416.

Vander Wal, R., Van Lieshout, S., Bos, D. ja Drent, R. H. 2000: Are spring staging Brent geese evicted by vegetation succession? – *Ecography* 23:60-69.

Quinn, J. S., Morris, R.D., Blokpoel, H., Weseloh, D. V., Ewins P. J. 1996: Design and management of bird nesting habitat: Tactics for conserving colonial waterbird biodiversity on artificial islands in Hamilton Harbour, Ontario. – *Canadian journal of fisheries and aquatic sciences*. 1996.